

Reforç · 2a avaluació (unitats 5-7)

El que és imprescindible de la segona avaluació (itineraris educatius, FP i universitat, beques i mercat laboral) en llenguatge senzill, per a assegurar l'aprovat.

2a avaluació · Unitats 5, 6, 7

REPÀS TEÒRIC

U5. Els itineraris després de 4t d'ESO

Acabar 4t d'ESO amb el títol de Graduat en ESO obri **més de dos camins**, no només Batxillerat o FP. Les vies principals són quatre:

- **Batxillerat** (2 cursos, acadèmic): prepara sobretot per a la universitat. Té quatre modalitats: Ciències i Tecnologia, Humanitats i Ciències Socials, Arts, i la nova modalitat *General*.
- **FP de Grau Mitjà** (2 cursos): titula com a *tècnic* en una família professional concreta; servix per a treballar prompte o per a passar al Grau Superior.
- **FP de Grau Bàsic**: pensada per a qui no ha obtingut el títol d'ESO; permet aconseguir-lo i enllaçar amb un Grau Mitjà.
- **Vies alternatives**: ensenyaments artístics, esportius, idiomes (EOI) i certificats de professionalitat.

La idea més important: les vies **no són tancades**. Hi ha passarel·les (de FP a Batxillerat, de Batxillerat a Grau Superior, de Grau Superior a la universitat), així que una decisió als 16 anys **no és per sempre** i sempre es pot rectificar.

U6. FP, universitat i beques

La **FP** s'organitza en 26 famílies professionals i té tres graus: Bàsic, Mitjà i Superior. Des de 2023 tota la FP és **dual**: una part de la formació es fa en una empresa. La *FP Dual General* té entre el 25 % i el 35 % d'hores en empresa sense sou obligatori; la *FP Dual Intensiva* té més del 35 % amb contracte i sou.

Per a entrar a la **universitat** des de Batxillerat cal aprovar l'EvAU. La **nota d'accés** es calcula així: $\text{nota d'accés} = 0,6 \times \text{nota mitjana de Batxillerat} + 0,4 \times \text{fase obligatòria de l'EvAU (màxim 10)}$. Després es poden sumar fins a 4 punts per *ponderacions* de la fase voluntària, de manera que la **nota d'admissió** arriba com a màxim a 14. La **nota de tall** és la nota de l'últim alumne admés l'any anterior: és un indicador de demanda, no un examen fix.

Una **beca** és una ajuda que **no es torna** (a diferència d'un préstec). La beca general MEFP cobrix matrícula, una quantia per renda i una altra per residència. Se sol·licita entre **març i maig**, normalment *abans* de matricular-se: si es passa el termini, es perd encara que es complisquen els requisits.

U7. El mercat laboral a Espanya

El mercat laboral es mesura amb l'**EPA** (Enquesta de Població Activa) de l'INE. Primer dividix la població de 16 anys o més en dos grups: la **població activa** (els qui treballen, els ocupats, més els qui busquen treball, els aturats) i la **població inactiva** (els qui ni treballen ni busquen: estudiants, jubilats, etc.). Una persona en atur està activa, perquè vol treballar.

Hi ha **tres taxes** clau:

- **Taxa d'activitat** = $(\text{població activa} / \text{població de 16+}) \times 100$.
- **Taxa d'atur** = $(\text{aturats} / \text{població activa}) \times 100$. Compte: el denominador és la població activa, no la total.
- **Taxa d'ocupació** = $(\text{ocupats} / \text{població de 16+}) \times 100$.

L'economia es repartix en quatre **sectors**: primari (natura), secundari (indústria i construcció), terciari (serveis) i quaternari (coneixement). A Espanya domina el terciari. I hi ha tres formes de tindre treball: per **compte d'altri** (et contracta una empresa), per **autoocupació** (autònom, treballes per a tu) i **intraemprenedoria** (eres com un emprenedor dins d'una empresa). L'**atur juvenil** espanyol és dels més alts d'Europa.

EL QUE ÉS ESSENCIAL

- En acabar 4t d'ESO amb el títol puc triar tres camins principals: Batxillerat, Formació Professional de Grau Mitjà o el món laboral. No són carrerons sense eixida: es pot passar d'un a un altre.
- El Batxillerat (2 cursos) prepara sobretot per a la universitat via EvAU. La FP prepara per a un ofici concret i també permet continuar estudiant (de Grau Mitjà a Grau Superior, i d'ahí a la universitat).
- La FP té dos nivells: Grau Mitjà (s'entra des de l'ESO) i Grau Superior (s'entra des de Batxillerat o des d'un GM). Tots dos acaben amb pràctiques en empresa (FCT/FP Dual).
- Per a accedir a la universitat des de Batxillerat cal aprovar l'EvAU; la nota d'admissió combina nota de Batxillerat i EvAU, i cada grau té una nota de tall.
- Una beca és una ajuda econòmica (no un préstec: no es torna) per a poder estudiar. N'hi ha per renda familiar i per nota; tenen requisits i terminis que cal complir.
- El mercat laboral és el lloc on es troben els qui ofereixen treball (empreses) i els qui el busquen (treballadors). Hi ha població activa (treballa o busca) i població inactiva.

VOCABULARI

itinerari educatiu

Batxillerat

Formació Professional

Grau Mitjà

Grau Superior

EvAU

nota de tall

beca

FP Dual

mercat laboral

població activa

taxa d'atur

EXEMPLES RESOLTS

1. **Itinerari fins a una professió. Maria acaba 4t d'ESO amb el títol i vol ser infermera (professió universitària). Proposa un itinerari vàlid i una alternativa per si canvia d'idea cap a un treball més ràpid.**

Pensem què exigix cada meta.

1. Per a ser infermera cal un grau universitari (Infermeria). L'itinerari natural és: **Batxillerat de Ciències i Tecnologia → EvAU → Grau en Infermeria.**

2. Alternativa més ràpida cap a l'àmbit sanitari: si prefereix començar a treballar abans, pot fer **FP de Grau Mitjà en Cures Auxiliars d'Infermeria** i treballar com a tècnica; més avant pot pujar a un **Grau Superior** de la família de Sanitat i, des d'ahí, accedir a la universitat.

Conclusió: hi ha un camí acadèmic (Batxillerat + universitat) i un de professional (FP), i gràcies a les passarel·les **no són excloents**: des de la FP també es pot arribar a la universitat.

2. **Calcular la nota d'accés a la universitat. Un alumne té un 7,5 de nota mitjana de Batxillerat i un 6 en la fase obligatòria de l'EvAU. Calcula la seua nota d'accés (sense comptar ponderacions).**

Usem la fórmula oficial.

Nota d'accés = $0,6 \times \text{nota de Batxillerat} + 0,4 \times \text{nota de la fase obligatòria}$.

= $0,6 \times 7,5 + 0,4 \times 6$

= $4,5 + 2,4 = \mathbf{6,9}$ (sobre 10).

Interpretació: amb un 6,9 pot entrar en els graus la nota de tall dels quals siga igual o menor. Si vol pujar, pot presentar-se a la fase voluntària i guanyar fins a 4 punts extra per ponderacions.

3. **Calcular les tres taxes de l'EPA. En un municipi hi ha 10.000 persones de 16 o més anys: 5.500 estan ocupades, 500 estan aturades (busquen ocupació) i la resta són inactives. Calcula la població activa i les taxes d'activitat, atur i ocupació.**

Primer deduïm els grups.

Població activa = ocupats + aturats = 5.500 + 500 = **6.000 persones**.

(Inactius = 10.000 - 6.000 = 4.000.)

Taxa d'activitat = $(6.000 / 10.000) \times 100 = 60 \%$.

Taxa d'atur = $(aturats / activa) \times 100 = (500 / 6.000) \times 100 = 8,33 \%$. Compte: dividim entre la població activa, no entre les 10.000.

Taxa d'ocupació = $(5.500 / 10.000) \times 100 = 55 \%$.

Error típic: calcular l'atur com $500 / 10.000 = 5 \%$, que és fals perquè el denominador correcte és la població activa.

4. **Classificar per sectors econòmics. Indica a quin sector pertany cada activitat: a) un hort de tarongers; b) una fàbrica de mobles; c) un supermercat; d) un laboratori d'investigació biotecnològica.**

Recordem què fa cada sector.

a) Hort de tarongers → **sector primari** (extrau recursos de la natura).

b) Fàbrica de mobles → **sector secundari** (transforma matèries primeres en productes).

c) Supermercat → **sector terciari** (presta un servei: vendre, no fabricar).

d) Laboratori biotecnològic → **sector quaternari** (activitat intensiva en coneixement i R+D), encara que en les estadístiques oficials encara es compta dins del terciari.

5. **Beca o préstec? A una família li ofereixen dues ajudes perquè la seua filla estudeie: una beca MEFP de 3.000 € per la seua renda i un préstec jove de 3.000 €. Explica la diferència i quina convé demanar primer.**

Comparem les dues ajudes.

La beca MEFP és una ajuda que **no es torna**: si es complixen els requisits de renda i s'aprova el curs, eixos diners són per a la família.

El préstec jove és diners que **sí que cal tornar** més avant (encara que siga a un interès baix i amb terminis còmodes).

Conclusió: convé demanar **primer la beca** (és gratuïta) i guardar el préstec només per al que la beca no arribe a cobrir. I molt important: la beca es sol · licita en el seu termini (març-maig), perquè fora de termini es perd.

PRACTICA

- Classifica cada estudi com a **Batxillerat**, **FP de Grau Mitjà** o **FP de Grau Superior**: a) Tècnic en Cuina i Gastronomia; b) Batxillerat de Ciències i Tecnologia; c) Tècnic Superior en Desenvolupament d'Aplicacions Web; d) Tècnic en Electromecànica de Vehicles.
- Dibuixa amb fletxes els **itineraris possibles** des de 4t d'ESO (amb títol) fins a la universitat, passant per FP. Demuestra que la FP no és un carreró sense eixida.
- Indica si cada afirmació sobre les **becques** és vertadera o falsa i corregix les falses: a) una beca cal tornar-la; b) pot concedir-se per renda familiar o per nota; c) és igual entregar-la fora de termini.
- Andrea vol estudiar un grau la **nota de tall** del qual és 9,2. Ha tret un 7,8 de mitjana en Batxillerat i un 6,5 en l'EvAU. La nota d'admissió es calcula com 60 % de Batxillerat + 40 % d'EvAU. Entra amb eixa nota o

necessita pujar?

5. En un poble hi ha 1.000 persones en edat de treballar. D'elles, 600 tenen ocupació, 100 busquen ocupació activament i 300 no volen ni busquen treball. Calcula la **població activa** i la **taxa d'atur**.
6. Empareja cada perfil amb el camí més coherent i justifica-ho breument: a) Vol ser fisioterapeuta (professió universitària); b) Vol treballar prompte com a mecànic; c) No té clar què vol i li agraden diverses àrees.
7. Relaciona cada modalitat de Batxillerat amb la carrera més coherent: a) Ciències i Tecnologia; b) Humanitats i Ciències Socials; c) Arts; d) General.
8. Explica amb les teues paraules què és una **passarel·la** en el sistema educatiu i posa un exemple.
9. Diferencia la **FP Dual General** de la **FP Dual Intensiva** quant a hores en empresa i sou.
10. Un alumne té un 8 de mitjana de Batxillerat i un 7 en la fase obligatòria de l'EVAU. Calcula la seua **nota d'accés** (sense ponderacions).
11. Classifica cada activitat en el seu **sector econòmic**: a) una explotació ramadera; b) una empresa de construcció d'habitatges; c) un hospital; d) una empresa de desenvolupament de videojocs.
12. Classifica cada persona com a **ocupada, aturada o inactiva**: a) Marta treballa mitja jornada en una botiga; b) Luis va acabar l'ESO i busca la seua primera ocupació; c) Sara estudia Batxillerat a temps complet; d) Andrés està jubilat.
13. Una persona diu: «com que hi ha 2.000 persones al meu poble i 100 estan en atur, la taxa d'atur és del 5 %». És correcte el càlcul? Explica per què.
14. Identifica la **forma de treballar** de cada cas: a) Ana signa un contracte i cobra un salari d'una empresa; b) Pedro és fontaner autònom i treballa per a si mateix; c) Noa lidera amb autonomia un projecte nou dins de l'empresa on està contractada.
15. Explica què és una **nota de tall** i si és un examen que cal aprovar.
16. Calcula la **taxa d'atur** d'una comarca amb una població activa de 500 persones, de les quals 60 estan en atur.
17. Diferencia un **certificat de professionalitat** d'un **cicle de FP** quant a duració i finalitat.
18. A Carlos li interessa la sanitat i treballar prompte. Suggesteix una **família professional** i un cicle coherent, i explica si tindria eixides.
19. **Vertader o fals, raonat**: «L'atur juvenil a Espanya és semblant a la mitjana de la Unió Europea.»
20. Explica breument què és el programa **Erasmus+** i si es pot cobrar alhora que la beca MEFP.

-
1. a) Tècnic en Cuina i Gastronomia → **FP de Grau Mitjà** (el nivell «Tècnic» és Grau Mitjà).
b) Batxillerat de Ciències i Tecnologia → **Batxillerat**.
c) Tècnic Superior en Desenvolupament d'Aplicacions Web → **FP de Grau Superior** (el nivell «Tècnic Superior» és Grau Superior).
d) Tècnic en Electromecànica de Vehicles → **FP de Grau Mitjà**.
Pista: «Tècnic» = Grau Mitjà; «Tècnic Superior» = Grau Superior.
2. Itineraris possibles:
- 4t ESO → **Batxillerat** → EvAU → Universitat.
 - 4t ESO → **FP Grau Mitjà** → FP Grau Superior → Universitat (els GS donen accés a graus universitaris).
 - 4t ESO → FP Grau Mitjà → món laboral (i tornar a estudiar més avant).
- Conclusió: des de la FP també s'arriba a la universitat (a través del Grau Superior), així que **no és un carreró sense eixida**.
3. a) **Falsa**. Una beca és una ajuda que **no es torna** (a diferència d'un préstec).
b) **Vertadera**. Existixen beques per renda (situació econòmica familiar) i per rendiment acadèmic (nota).
c) **Falsa**. Si s'entrega **fora de termini**, normalment es perd el dret a la beca encara que es complisquen els requisits. Cal respectar les dates oficials.
4. Nota d'admissió = $0,60 \times \text{nota Batxillerat} + 0,40 \times \text{nota EvAU}$.
 $= 0,60 \times 7,8 + 0,40 \times 6,5$
 $= 4,68 + 2,60 = \mathbf{7,28}$.
Com que 7,28 és **menor** que la nota de tall 9,2, **no entra** amb eixa nota. Necessitaria pujar l'EvAU (per exemple, presentant-se a la fase voluntària per a pujar nota) o triar un grau amb nota de tall més baixa.
5. **Població activa** = persones que treballen + persones que busquen ocupació = $600 + 100 = \mathbf{700}$ persones.
(Les 300 que ni treballen ni busquen són població inactiva.)
Taxa d'atur = $(\text{aturats} \div \text{població activa}) \times 100 = (100 \div 700) \times 100 = \mathbf{14,29\%}$.
És a dir, quasi 1 de cada 7 persones de la població activa està en atur.
6. a) **Batxillerat** (de Ciències) → EVAU → Grau en Fisioteràpia, perquè és una professió que exigeix títol universitari.
b) **FP de Grau Mitjà** de la família d'automoció, perquè prepara directament per a l'ofici i s'entra prompte al mercat laboral.
c) **Batxillerat** sol donar més temps per a decidir i obri moltes portes; també val informar-se bé i, si sorgix un interès pràctic clar, optar per FP. El que importa és decidir amb informació, no per descart.
7. a) Ciències i Tecnologia → **Enginyeria, Medicina, Física o Matemàtiques**.
b) Humanitats i Ciències Socials → **Dret, ADE, Economia, Història o Magisteri**.
c) Arts → **Belles Arts, Disseny o estudis musicals**.
d) General → és la **més flexible**, per a qui encara no té clar què estudiarà; val per a quasi qualsevol grau, encara que pot penalitzar en graus molt específics per les ponderacions.
8. Una **passarel·la** és una via legal per a passar d'un itinerari a un altre sense haver de començar de zero. Servix perquè una decisió presa als 16 anys no siga irreversible.
Exemple: algú que comença FP de Grau Mitjà i descobreix que li interessa allò acadèmic pot passar al Batxillerat; o qui acaba un Grau Superior pot accedir a la universitat sense repetir el Batxillerat.
9. **FP Dual General**: entre el 25 % i el 35 % de la formació es fa en empresa; l'empresa **no està obligada a pagar** l'alumnat (encara que de vegades dona ajudes).
FP Dual Intensiva: més del 35 % en empresa, amb un **contracte de formació remunerat**, sou i alta en la

Seguretat Social.

En les dues s'aprén treballant en una empresa real; la diferència està en les hores i en si es cobra.

10. Nota d'accés = $0,6 \times \text{nota de Batxillerat} + 0,4 \times \text{fase obligatòria}$.

$$= 0,6 \times 8 + 0,4 \times 7$$

$$= 4,8 + 2,8 = \mathbf{7,6} \text{ (sobre 10).}$$

A eixa nota se li poden sumar després fins a 4 punts per les ponderacions de la fase voluntària.

11. a) Explotació ramadera → **sector primari**.

b) Construcció d'habitatges → **sector secundari** (la construcció s'inclou ací).

c) Hospital → **sector terciari** (serveis).

d) Desenvolupament de videojocs → **sector quaternari** (coneixement i tecnologia), comptabilitzat dins del terciari en les estadístiques oficials.

12. a) Marta → **ocupada** (té ocupació, encara que siga a mitja jornada).

b) Luis → **aturat** (no treballa però busca activament; està en la població activa).

c) Sara → **inactiva** (estudia i no busca treball).

d) Andrés → **inactiu** (jubilat).

13. **No és correcte**. La taxa d'atur no es calcula sobre la població total, sinó sobre la **població activa** (els que treballen més els que busquen treball).

Taxa d'atur = $(\text{aturats} \div \text{població activa}) \times 100$. Si per exemple la població activa fora 1.000, la taxa seria $100 \div 1.000 \times 100 = \mathbf{10\%}$, no el 5 %. Dividir entre la població total dona una xifra enganyosament baixa.

14. a) Ana → **treball per compte d'altri** (l'empresa la contracta i li paga).

b) Pedro → **autoocupació / compte propi** (autònom).

c) Noa → **intraemprenedoria** (actua com a emprenedora dins d'una empresa, sense assumir el risc financer personal).

15. La **nota de tall** és la nota d'admissió de l'**últim alumne admés** en un grau el curs anterior.

No és un examen ni una nota mínima fixa: canvia cada any segons quanta gent demana eixe grau (la demanda) i quantes places hi ha (l'oferta). Per això convé mirar la seua evolució a diversos anys i no assustar-se pel dada d'un sol curs.

16. Taxa d'atur = $(\text{aturats} \div \text{població activa}) \times 100$.

$$= (60 \div 500) \times 100$$

$$= 0,12 \times 100 = \mathbf{12\%}.$$

Significa que 12 de cada 100 persones que volen treballar no troben ocupació.

17. Un **certificat de professionalitat** (del SEPE) és una formació curta (entre 200 i 600 hores) per a acreditar una competència concreta (per exemple, instal·lador de plaques solars o atenció sociosanitària). Servix per a incorporar-se ràpid al treball o reorientar-se.

Un **cicle de FP** (Grau Mitjà o Superior) dura dos cursos (~2.000 hores) i dona una titulació oficial més àmplia com a tècnic o tècnic superior. El cicle és més llarg i complet; el certificat, més ràpid i específic.

18. Família professional coherent: **Sanitat**.

Cicle possible: **FP de Grau Mitjà en Cures Auxiliars d'Infermeria** (o, més avant, un Grau Superior com Laboratori Clínic).

Eixides: la família de Sanitat té una **ocupabilitat molt alta** (per damunt del 90 % en moltes comunitats) per l'envelliment de la població, així que sí que tindria bones eixides i podria continuar formant-se cap al Grau Superior.

-
19. **Fals.** L'**atur juvenil espanyol** (16-24 anys) és dels més alts d'Europa: ronda el 24-26 %, mentre la mitjana de la UE està al voltant del 14-15 %. Espanya quasi **duplica** la mitjana europea, i ho fa de manera sostinguda des de 2008. Les seues causes són estructurals: contractes temporals, model turístic estacional i desajust entre formació i ocupació.
20. **Erasmus+** és un programa de la Unió Europea que finança estades en un altre país europeu per a estudiar o fer pràctiques, amb una ajuda mensual.
- Sí: **és compatible** amb la beca general MEFP. Si tens la beca MEFP i aconseguixes una plaça Erasmus+, cobres **les dues**, i fins i tot una ajuda complementària addicional. No cal renunciar a cap.